
REZIME

Ovo je knjiga o planiranju prostora kao cikličnog procesa koga prate odgovarajući pristupi, metode i tehnike. Namenjena je urbanistima i prostornim planerima. Biće korisna kao priručnik za one koji počinju rad na planerskom popisu, analizama postojećeg stanja, projekcijama razvoja, elaboriranju plana. Ali, knjiga je isto tako važna i sa aspekta znanja kada i zašto upotrebiti neku tehniku i kako je upotrebiti.

PRVI DEO – UVOD – tretira različite aspekte, koji imaju uvodni karakter za razumevanje ove knjige. U tom kontekstu biće reči o tome: šta je planiranje a šta prostorno i urbanističko planiranje; srodstvo planiranja i političkog procesa; pogledi na tekuće koncepcije urbanističkog i prostornog planiranja; načini mišljenja; teorija odlučivanja; pristup strateškog izbora; stavovi prema budućnosti; formulisanje ciljeva.

DRUGI DEO – IDENTIFIKOVANJE POTENCIJALA obuhvata faze Planerskog popisa i analize stanja u domenima demografskim, funkcionalnim i prostorno-fizičkim sa odgovarajućim pristupima, metodama i tehnikama demonstriranim na konkretnim primerima.

TREĆI DEO – FORMULISANJE STRATEGIJE RAZVOJA, tretira iste aspekte koji su bili predmet ANALIZE STANJA, sa adekvatnim pristupima i tehnikama i praktičnim primerima iz regionalno-prostornog planiranja i urbanističkog planiranja.

ČETVRTI DEO – MODELI PROSTORNIH KONCEPCIJA – predstavlja proces strukturiranja prostornih koncepata, počev od formulisanja alternativa preko faze evaluacije do izbora najpovoljnije opcije. Na kraju je dat prikaz obrade finalne verzije plana kao faze cikličnog procesa planiranja, gde je nezaobilazna tema i uloga intuitivnog.

S obzirom da se ovde radi o drugom izdanju, a da su se, u međuvremenu, desili novi doprinosi razvoju prostornog i urbanističkog planiranja, autor je u posebnom dodatku uključio dva aktuelna poglavlja: NOVU ATINSKU POVELJU I STRATEŠKU PROCENU UTICAJA NA ŽIVOTNU SREDINU.

PREDGOVOR

Ova knjiga, kao i prethodne moje knjige, napisana je s uverenjem da može biti korisna. Namenjena je mladim kolegama raznih profila koji deluju u prostornom i urbanističkom planiranju. Njen cilj je da predstavi planiranje prostora kao ciklični proces koji ima muftidisciplinarni karakter.

Uloženi naponi nisu bili usmereni na formulisanje nekog novog teorijskog pogleda na prostorno i urbanističko planiranje, mada moje lične orijentacije mogu pokazati nešto od toga, po samom izboru materijala, komentarima, a naročito, po prikazanim pristupima, analizama, sintezama i primerima. Namena sadržaja je da izrazi šta se danas stvarno dešava u domenu planiranja prostora, uz izvesna usmerenja ka novim putevima. Kada sam bio na početku svog rada u urbanizmu to je bilo vreme kada se malo znalo o tehnikama planiranja. Svako se dovijao kako je znao i umeo da odgovori zakonskim obavezama. Sada, najveći broj mladih kolega prima eksplicitne instrukcije kroz tehnike i časopise gde, skoro regularno, nalaze sadržaje o predmetu razvoja. Ipak, u tom kontekstu, ostaje nedostatak multidisciplinarnih tekstova oformljenih u jednu koherentnu celinu. Upravo tu potrebu pokušao sam da ostvarim.

Nije moguće izraziti pojedinačna priznanja svima onima koji su dali stimulans koji me je držao tokom mojih napora u pisanju ove knjige; to uključuje moje kolege i studente. Ma koje vrednosti koje može proizvesti ova knjiga, to naravno, neće biti rezultat samo mog rada, već i svih onih koji su razvili pojedine metode i sproveli studije i planove koji su ovde opisani i objašnjeni. Materijali korišćeni u nekim glavama ove knjige, bili su objavljeni ranije u mojim drugim knjigama, člancima, planovima, sada prilagodjeni karakteru ove knjige.

Posebnu zahvalnost dugujem svim sponzorima bez kojih ova knjiga ne bi izašla u ovom obimu, a posebno glavnim sponzorima mr Miroslavu Vujatović i mr Borku Đuriću odnosno, njihovim institucijama: PROJEKT a.d. i KRAJINA a.d., kojima oni rukovode, kao i recenzentima na objektivnoj oceni vrednosti ove knjige.

Dobrivoje Tošković